

Manden, der mistede sit syn, mistede sig selv

*Af Miriam Soukaina Nenni
og Liv Latricia Habel*

PROLOG

*Langsomt spiser den ene dag den anden.
Henry Taylors drømme om en fodbold-
karriere virker som en fjern virkelighed,
da han mister sit syn. Hvis Henry ikke kan
bruge sine fødder, må han lære at bruge sine
hænder. At lave ingenting resten af sit liv er
ikke en mulighed.*

KAPITEL I: SYNET FORSVINDER

Med et spark har bolden kurs mod himlen. På et tidspunkt vil den søge mod jorden igen, og så gælder det om at fange den. Men det er svært at fange en bold, man ikke kan se. Alt synes sløret, når Henry ser op mod himlen og rundt på fodboldbanen. Selvom han spærrer sine øjne hvidt op, er det som om, HB Køges hjemmebane pludselig står under vand. Trænerne i fodboldklubben afviser den dag Henry til hans prøvetræning. Det var hans sidste chance for at spille professionelt fodbold igen. Og nu bliver han afvist, fordi hans syn langsomt forsvinder. Dag for dag.

I 1999 diagnosticerer øjenlægen Henry med juvenil glaucom. Grøn stær i sin tidlige fase. En synstruende øjensygdom, der medfører et gradvist tab af nethindens inderste nerveceller. Hvis han ikke bliver behandlet, kan Henry risikere at blive blind. Men Henry får ingen behandling.

Årsagen til grøn stær er fortsat ukendt, men en af de største risikofaktorer er et forhøjet tryk i øjet. Synsnerven sidder bagerst i øjet og er dannet af millioner af små synsnerver, der fungerer som en ledning til hjernen. Ved et forhøjet tryk i øjet, visner synsnerverne langsomt. Derfor bliver det svært for øjet at sende billeder videre, og det kan betyde, at dele af synsindtrykket ikke når hjernen. Men hjernen er forunderlig og kompenserer for de manglende billeder. De fleste patienter opdager derfor ikke, at de har grøn stær, før sygdommen er meget fremskreden.

KAPITEL 2: FODBOLD ER DET VIGTIGSTE

Henry tager sine sko af og binder dem om nakken, inden han i bare tæer spæner afsted gennem Freetowns gader. Vinden omkring ham føles dejlig i solens varme stråler, og de bare tæer giver ham en følelse af frihed. Tanken om barndommens lethed bringer Henry glæde, når han tænker tilbage på sin opvækst i Sierra Leones hovedstad, Freetown. Det samme gør minderne om fodbold.

Ifølge Henrys far bør skole være det vigtigste i børnenes liv. Det er vigtigt, at de følger med i skolen, og at de tager en uddannelse. Henrys far var en god mand. Glad, men til tider streng. Hvis han mente noget, så mente han det virkelig. Hver aften kalder han Henry og hans seks brødre ind i stuen, én efter én.

“Henry, hvad har du lært i dag?” Kunne han spørge, efterfulgt af to-tre spørgsmål i forskellige fag. Hvis Henry svarer forkert, tænker hans far måske, han er dum.

Nogle gange trækker fodbolden så meget i Henry, at han pjækker fra skolen. Hvis hans far finder ud af det, kan han finde på at slå Henry. Det er skolen, der er det vigtigste, ikke fodbold. Næste dag kunne Henry finde på at gøre det igen. For ham er fodbold det vigtigste.

Da Henry er 15 år gammel, får han et tilbud om prøvetræning hos East End Lions, der er et af de største fodboldhold i Sierra Leone.

“I må snakke med min far”, fortæller Henry trænerne. “Han vil ikke have, jeg bruger for meget tid på fodbold.” Henry synes ikke, hans far er en ond mand. Han er lidt streng, men han ved, at han kun ønsker Henry en god fremtid. Og i hans optik er skolen vejen dertil.

I starten er Henrys far ikke meget for, at Henry skal bruge endnu mere tid på fodbold. Det kommer til at gå ud over skolen, alligevel med til det. Han kan mærke, det betyder meget for hans søn. Til prøve-træningen kommer han og ser på. Henry klarer det godt, og hans far giver ham endelig lov til at bruge mere tid på fodbold. Så længe han også passer skolen ved siden af. I East End Lions får Henry for første gang lov til at spille på kontrakt.

Henry drømmer stort. Måske han en dag kan spille professionelt i udlandet, komme hjem med en masse penge og åbne et fodbold-akademi. Et sted med fællesskab og fodbold som samlingspunkt. Et sted, der kan give glæde og måske få nogle af Freetowns unge drenge væk fra gaderne. Måske han endda kunne være træner.

Henrys drøm går i opfyldelse, da han i 1991 får en kontrakt med fodboldklubben OGC Nice. En fodboldagent fra Belgien har set ham spille på banerne i Freetown, og nu får han muligheden for at rejse ud i verden. Da han tager afsted, er han knap 18 år, og det er første gang, han forlader kontinentet.

Under kampen fløjter dommeren som sædvanlig. Der er frispark til det andet hold. Med sine holdkammerater løber Henry flittigt ind foran målet for at afværge et mål til modstanderen. Dommeren fløjter igen. Bolden får et spark, og flyver gennem luften, da den med ét bremses. Den har ramt lige på Henrys højre øje, og han kan mærke, at det gør ondt. Alligevel spiller Henry kampen færdig og tænker ikke videre over slaget fra bolden. Hvad han ikke ved, er, at trykket fra bolden kan have fremprovokeret den øjensygdom, der senere skal fratage ham sit syn.

Kontrakten ophører i 1993, og efter sæsonafslutningen rejser han tilbage til Freetown. Han håber på at forny sin kontrakt i den kommende sæson, men borgerkrigen i landet presser familien Taylor til Conakry i Guinea. Pludselig er Henry krigsflygtning, og udsigterne til en karriere i Nice er fjern. Omstændighederne bringer Henry til Danmark, og i 1998 lander han i Sandholmløjren.

KAPITEL 3: TERMINAL GLAUCOM

Som flygtning bliver Henry flyttet rundt i Danmark, og han savner en fast base, han kan kalde hjem. Allerød. Roskilde. Middelfart. Hvidbjerg. Folks tunger taler et sprog, som Henry har svært ved at forstå.

Årene efter diagnosen føles som en evighed. Væsken i Henrys øjne kan ikke løbe fra. Trykket vokser og påvirker synsnerven. Lægen siger, at en behandling vil gøre ham blind, men Henry kan mærke, at synet forsvinder. Han er bange. Bange for at miste sit syn. Bange for aldrig at kunne spille fodbold igen. Henry kan ikke forstå, hvorfor han ikke får den behandling, han har brug for.

I Danmark er over 100.000 danskere i behandling for grøn stær, der er den mest almindelig øjensygdom i Danmark. Alligevel føler Henry sig mere alene end nogensinde før. Dagene bliver mørkere og synet mere sløret. Han er ikke kun ved at miste synet, men også sig selv. Hvem er han nu, når hans ben ikke kan løbe så hurtigt, som de plejer? Når hans mave ikke fyldes af latter, mens han ler med sine venner omkring sig? Han føler ikke, han er noget for nogen. Ikke engang sig selv.

I 2005 flytter Henry til Borup, hvor han opsøger en ny øjenlæge. Hans tilstand har forværret sig så meget, at Henry nu betegnes som socialt blind. Lægen vifter med håndfladen foran Henrys højre øje, men han registrerer det ikke. Der er kun tre procent syn tilbage på øjet. Med venstre øje fornemmer han silhuetter. Lægen fastlægger derfor en ny diagnose, terminal glaucom. Den på det tidspunkt 32-årige har fået så dårligt syn, at han nu er berettiget til førtidspension.

“Førtidspension? Men jeg er ung, jeg vil gerne arbejde.”

Der er gået for mange år, hvor Henry ikke har kunnet lave det, han ville. Han er kommet på afveje og kan ikke se meningen med de sidste par år. Han er gået til danskursus, har været i erhvervspraktik og har fået midlertidigt ophold. Men det ville føles som et nederlag at gå på pension nu. Han har endnu ikke opnået det, han gerne vil i livet.

Lægen henviser Henry til Rigshospitalet. En af behandlingsmulighederne for grøn stær er en operation, der kan bevare det syn, patienten har tilbage. Henry kan ikke få sit syn igen, men der er håb for, at hans syn ikke forværres yderligere. Han bliver opereret to gange i 2006. Formålet med operationen er at dræne vandet i øjet og derved mindske trykket på synsnerven.

Øjnene stirrer op i det oplyste loft, da Henry ligger vågen på operationsbordet. Med det venstre kan han se lidt rundt i lokalet. Han har fået en lokalbedøvelse og følger med i operationen. Kirurgen stikker en nål ind i tindingen. Da han efter operationen begynder at få sin følsomhed tilbage, triller tårerne ned ad Henrys kinder. Alt udefrakommende irriterer øjet, og det sviger.

Operationerne er et lyspunkt for Henry. Han får endelig den behandling, han har manglet. Men spørgsmålene snurrer stadig i hovedet på ham. Han vil gerne arbejde, men med hvad?

KAPITEL 4: VALGET OM FORANDRING

Fra Henry får diagnosen, skal der gå otte år, før han starter på Institutet for Blinde og Svagsynede i Hellerup. Her får han anbefalet massøruddannelsen. Men Henry vil ikke være massør. Det er ikke sådan, han ser sig selv.

Som dagene går, går det dog langsomt det op for Henry, at han ikke vil spilde sit liv på ingenting. Det vigtigste for ham er at være noget for andre. At være noget for nogen, det er jo det, der er meningen med livet. Måske skal han give det en chance.

Henrys daværende sagsbehandler sætter et møde med en massør op på Institutet for Blinde og Svagsynede i Hellerup. Her bliver Henry klogere på massøruddannelsen, og han får en massage, så han bedre kan forstå, hvad det giver andre at blive masseret.

”Jeg vil gerne være massør”, får Henry sagt efter massagen. ”Han gør det godt, og jeg kunne godt lide det. Det vil jeg gerne selv kunne”.

”Er du sikker?”, spørger sagsbehandleren Henry.

”Ja”, svarer Henry endnu engang. “Jeg vil gerne hjælpe folk med at komme af med deres smerter”.

Samme dag sætter sagsbehandleren papirarbejdet i gang.

Det er udfordrende for Henry at lære de anatomiske begreber på to fremmedsprog. Begreberne skal både læres på dansk og latin. Han har bestået danskprøve 3, men der skal mere til for, at han rent faktisk forstår fagmaterialet. Teorien er uoverskuelig, men den praktiske del falder ham naturlig. Det er som om, at den ivrighed, der engang sad i fødderne, er blusset op i fingerspidserne. Det er over et årti siden, Henry har brændt for noget. Nu glæder han sig til at stå op om morgenen, når han skal øve sig på at massere de frivillige.

På Institutet er der en ordning, hvor medarbejdere kan tilmelde sig som forsøgskaniner.

Marie er en af dem. Hun arbejder på Institutet, og hendes kontor ligger lige ved siden af Henrys undervisningslokaler.

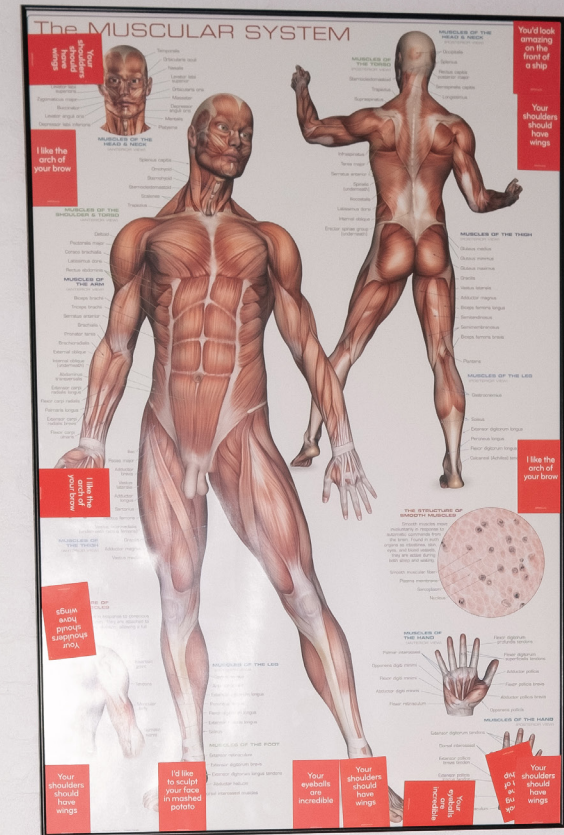
Der går kun et par dage, indtil Henry første gang kommer forbi med kaffe på Maries kontor. Marie fornemmer, at Henry har nogle udfordringer med fagmaterialet. Hun foreslår at hjælpe ham og indtaler alle termerne på engelsk, så han kan starte med at lære dem på sit modersmål.

Udfordringen giver Henry en god grund til at komme forbi med kaffe. Han lytter til de engelske begreber og læser dem på sin forstørrelses-skærm. 18 måneder senere er han færdiguddannet massør, og Marie og Henry er blevet kærester.

Det er Henrys tålmodighed, Marie særligt beundrer. Det er den ro og følsomhed, han udstråler, der betager hende. Hun ved, han har knoklet for at nå til det sted, han er i dag. Og hun synes, at Henry har en særlig evne til at se lyst på tingene, selv når alt omkring ham føles mørkt.

I 2018 åbner Henry sin egen massageklinik på Gothersgade. Samtidig arbejder han fortsat som massør for Falck Healthcare, da det er svært for ham udelukkende at leve af klinikken. Det betyder, at hans arbejdsuge ofte løber op på 50 timer.

En tidlig morgen d. 19. april 2019 er Henry på vej på arbejde. Han stiger af toget i Roskilde, hvor Falck klinikken ligger og har en gåtur på små 10 minutter, inden han er fremme. Mens Henry går i sin egen verden, hører han nogen komme løbende. Skridtene bliver først hurtigere, så højere. Med ét mærker Henry et hårdt slag i baghovedet. Han tager sig til hovedet, mens knæene giver efter, og han falder til jorden. Forvirret og desorienteret ligger han nu på den stille gågade, mens en sløret skikkelse sparker ham. Med sine lungers kraft råber Henry efter hjælp, idet to drenge kommer forbi. De løber efter gerningsmanden, men uden held.

Chokeret fortsætter Henry mod arbejdet. Han forstår endnu ikke, hvad der er sket. Da han masserer dagens første kunde, er noget anderledes. Hans hænder har ikke den samme ro og fasthed, som de plejer. De ryster, og det dunker i hans hoved. Han kan ikke koncentrere sig og ender med at fortælle kunden om hændelsen. Her bliver han klar over, at han ikke kan fortsætte arbejdsdagen og bliver hentet af Marie. Overfaldet bliver politianmeldt. Men hvordan beskriver man en gerningsmand, man ikke kan se?

Den dag blev Henrys sårbarhed tydelig for ham. Han er udsat, når han færdes i offentligheden, og han føler sig ikke tryk på ruten til Falck Healthcare. Men når han arbejder i lokalerne på Gothersgade, blomstrer Henry op. Han er lige den version af sig selv, som han har ledt efter i alle disse år. Hans mål er at opsiges jobbet hos Falck Healthcare og fokusere på sin egen forretning. I foråret 2022 tager han skridtet. Han er nu fuldtids selvstændig i sin egen klinik.

KAPITEL 5: AT VÆRE NOGET FOR NOGEN

Han står helt stille. Lytter og fornemmer. Kroppen læner han en smule forover for bedst muligt at kunne høre lyssignalet tone. Mennesker omkring ham farer forbi i travlhed, mens der nærmest er en ro over Henry. Nogle gange kan han ikke høre lyssignalet, fordi der er for meget larm. I stedet lytter han til de personer, der går foran ham. Hvis han fornemmer mere end tre mennesker, kan han krydse fodgængerfeltet.

Når han går sin daglige rute fra Nørreport station til sin klinik i Gothersgade, er han meget koncentreret. Hvis ikke han er det, kan det få alvorlige konsekvenser. Biler og cyklister stopper ikke for nogen, heller ikke for blinde.

“Jeg er gået for langt. Jeg skulle dreje”, udbryder Henry for enden af Rømersgade. Han går et par skridt tilbage. Med foden mærker han kantstenen og træder igen op på fortovet. Så drejer han ned ad Rømersgade. Ruten er nærmest kortlagt i hans hjerne, så han ved præcist, hvornår han skal dreje.

Når han går den alene, tager det ham 12-13 minutter. Det synes, han er meget langsomt. Nogle gange går Marie med ham, så tager det kun 7-8 minutter.

Taylor behandling hedder klinikken, hvor han kommer til at bruge de fleste af sine vågne timer. Gulvet er malet turkis. Det har altid været hans yndlingsfarve. Men efterhånden kan han ikke se den.

I hjørnet over for døren til gaden står en motionscykel. Når Henry venter på næste kunde, er det ofte der, han sidder og træner.

“Hej Henry”, siger kunden, der kommer ind ad døren til klinikken.

“Hej”, svarer Henry. “How’s it goin’?”

Han kan ikke se hendes ansigt, men stemmen genkender han. Han ved, hvem kunden er, og at det er hende, der har tid nu. Inden han går i gang med behandlingen, spørger han altid kunderne, hvordan de har det. Ellers foregår en behandling i stilhed, mens Henry arbejder koncentreret. Han tager hårdt fat, og det kan godt gøre ondt. Men når kunderne går derfra, er det med mere lethed og færre smerter, end da de kom. At hjælpe andre, er Henrys største motivation.

Henry mærker på væggen. Trin for trin går han ned i depotrummet. Med hænderne mærker han på kasser, sække og tasker. Frem og tilbage, indtil han mærker noget, der føles rigtigt. Det var dén, han ledte efter. Han løfter sækken og vender den på hovedet. Ud falder bunker af fodboldstøvler i forskellige farver. De ser pæne ud, men de er ikke nye. De er store, men ikke i voksenstørrelser.

Fodboldstøvlerne har Henry samlet ind i samarbejde med hans ven. De samler fodboldstøvler, tøj og bolde ind for at donere dem til børnene i Sierra Leone.

“De har ikke så meget”, siger Henry. “Jeg vil gerne hjælpe dem, så de kan spille fodbold”.

At give børnene en mulighed for at spille fodbold, fylder Henry med mening. Fodbolden har betydet meget for ham, og han ønsker, at børn med færre midler også kan opleve den glæde.

Han er igen noget for nogen. Han er noget for sig selv.

*Henry har altid fjernsynet kørende.
Selvom han ikke kan følge kampene visuelt,
lytter han til dem. Han foretrækker
udenlandske kanaler frem for danske, da de
kommenterer mere på fodboldkampen.*

*Hver lørdag spiller Henry tips for et par 100
kroner og Marie hjælper ham med at taste
tallene i hans mobil. Det er blevet tradition.
Han værdsætter Maries hjælp og hun nyder
tosomheden, selvom hun ikke går lige så meget
op i fodbold, som han gør.*

EPILOG

Henry Taylor mistede sig selv, da han mistede sit syn. I dag har han genfundet sig selv og en ny mening med livet. Fodbolden får stadig lov til at fylde, når han tipser, donerer fodboldudstyr til børnene i sit hjemland, ser fodboldkampe og tænker tilbage på minderne.